

Pomozte v zimě ptákům

Zimní období je v našich zeměpisných šírkách pro všechny volně žijící živočichy kritické. Někteří živočichové toto období prospí, někteří migrují do oblastí s příhodnějšími povětrnostními poměry. Řada živočichů je však svému teritoriu natolik věrná, že ani v nejkrutějších zimách tato místa neopouštějí. Je tomu tak např. u drobné lovné zvěře - u zajíců, bažantů a částečně i u koroptví. Daleko nejhůř na tom však jsou některé druhy stálých ptáků - jako např. sýkory koňadra, modřinka, babka, úhelníček a parukářka, vrabec domácí, hýl obecný, kos černý, brhlík lesní, šoupáci dlouhoprstý a krátkoprstý a šplhavci (strakapoudi, žluny a datel černý). Vinou dřívějších teplejších zim u nás stále častěji zimují další druhy zpěvných ptáků - např. pěnkava obecná, zvonohlík zahradní, dlask tlustozobý, zvonek zelený, čížek lesní a strnadi.

Pokud uhoodí tuhé mrazy nebo napadne hodně sněhu, nastávají pro tyto druhy ptáků kruté podmínky pro přežití. Protože se většinou jedná o druhy člověku prospěšné, které v létě na zahradách, v sadech nebo v lesích posbírají spoustu „skodlivého“ hmyzu, zaslouží si naši pozornost. V zimě je to příkrmování, v předjaří vyvěšování hnizdních budek, v létě zřizováním napajedel a v průběhu celého roku vysazování mezí a remízků. Protože je leden a po delší době opět velká nadílka sněhu, je příkrmování ptáků velice aktuální.

Jak a čím tedy ptáky příkrmovat?

Předně je nutno uvést, že není vhodné ptáky překrmovat v období, kdy jsou schopni si sami najít potravu. Rovněž není vhodné ptákům předkládat zbytky z našeho jídelníčku - zejména jídla solená. Je možné ptákům nabídnout drcené suché bílé pečivo nebo ovesné vločky. Tmavé pečivo (zbytky chleba) ptákům nepředkládejte. Dále je třeba zohlednit vhodnost jednotlivých krmiv a jejich způsob předkládání pro určité druhy ptáků. Obrázek představuje nejběžnější druhy na ptáčím krmítku.

Buboložraví ptáci - jako např. kos černý (A), kvíčala obecná a brkoslav severní, nepohrdnou jeřabinami, šípky, bezinkami, hložinkami a plody planých trnek a ptačího zobu. Ty je možno v průběhu léta nasušit a před podáním ptákům seschlé plody namočit ve vodě. Tento ptákům je možno nabídnout i celá jablka. Jelikož se jedná o ptáky většinou plaché, kteří mimo kosů nepřilétají na okenní krmítka, rozvěšuje se jim krmivo na stromy nebo keře nebo se pro ně zřizují krmítka dále od lidských obydli.

Zrnožraví ptáci - jako např. vrabec domácí (F), pěnkava obecná (K), zvonek zelený (L), čížek lesní, zvonohlík zahradní (E), stehlík obecný, dlask tlustozobý (I), se příkrmují semeny. Může se jednat o semena plevelů (např. zadina při mlácení obilí), semena a jádra z plodů stromů nebo pěstovaná olejnata semena slunečnice, máku, lnu, konopí („semeneč“) nebo tykví.

Hmyzožraví ptáci - jako např. sýkora koňadra (C), sýkora modřinka (B), sýkora babka (D), sýkora úhelníček, sýkora parukářka a sýkora lužní, brhlík lesní (G), šoupálek dlouhoprstý

(J) a krátkoprstý a šplhavci - datel černý, strakapoudi (strakapoud velký - obrázek A) a žluny mají nejraději olejnata semena (viz výše), ořechová jádra a živočišné tuky, jako např. hořčík a skopový lúj nebo zbytky z domácích vepřových zabíječek. Surové loje nebo vepřové odřezky je vhodné rozvěšet na stromy bud' jen pomocí provázku nebo do plastových sítěk od citronů nebo od lahviček s ředidly. V obou případech je vhodné znemožnit přístup kočkám nebo kunám pověšením tohoto krmiva na konec větviček a na delší provázky.

Pro hmyzožravé ptáky můžete z rozebraného loje nebo ztuženého pokrmového tuku namíchat tukové směsi s namíchanými olejnata semeny. Protože hmyzožraví ptáci nemají tak mohutný zobák jako ptáci zrnožraví, nejsou schopni rozdrtit drobnější olejnata semena (mimo semena tykví a slunečnice). Proto je vhodné tato drobnější semena pomlit na mlýnku na mák a poté je přidat do tukové směsi.

Pro většinu zrnožravých a hmyzožravých ptáků je vhodné předkládaná krmiva chránit před povětrnostními vlivy - především před větrem a sněhem. Tomuto účelu slouží různé druhy krmítek, které si můžete zakoupit nebo sami vyrobit. Obrázek představuje některé druhy krmítek:

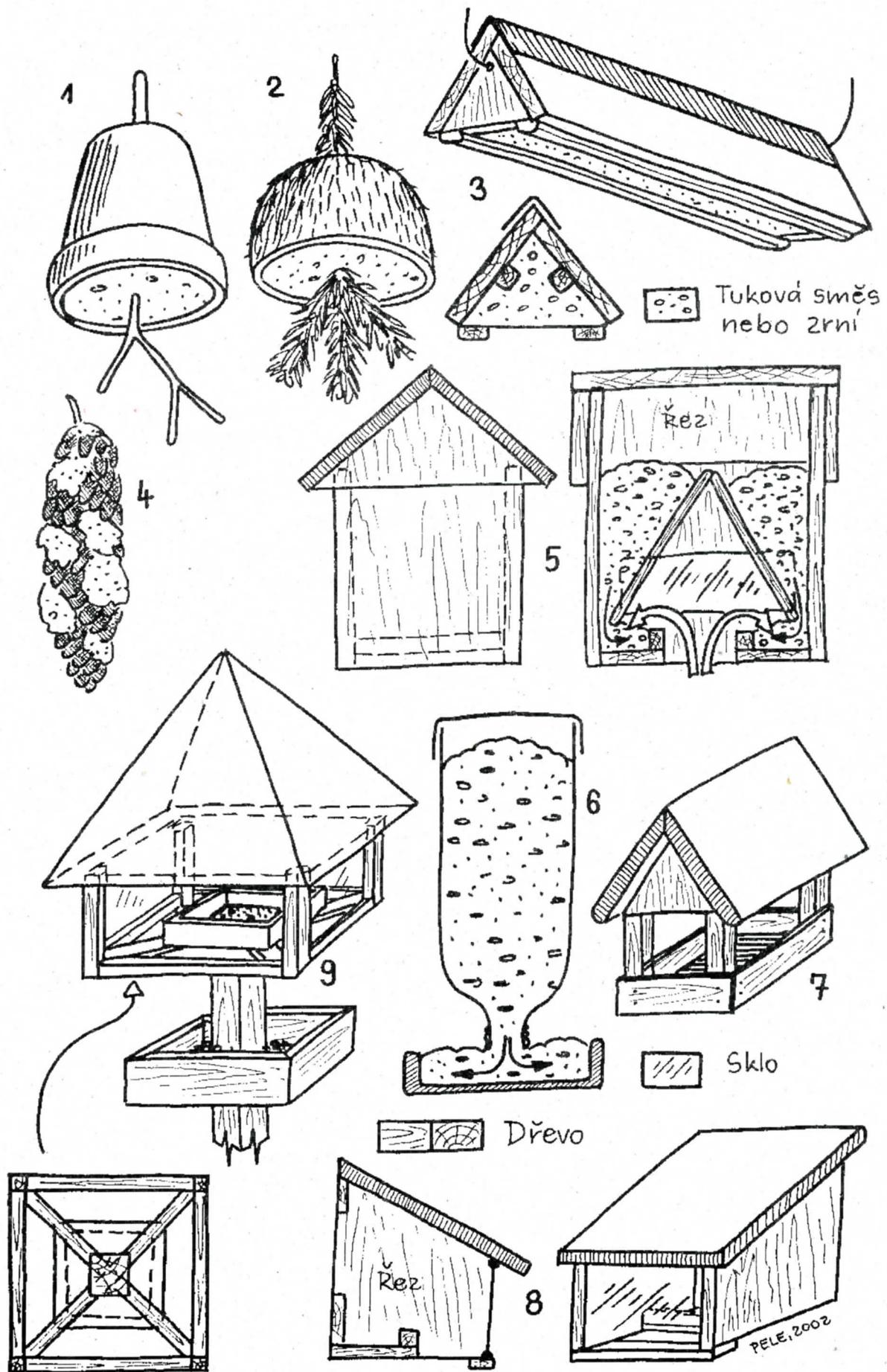
Krmítka 1 - 4 jsou určená pro předkládání tukových směsí sýkorkám, brhlíkům, šoupálkům a šplhavcům. Teplou tukovou směsí můžete naplnit hliněný květináč, kterým prostrčíte hůlku nebo větvičku (1), půlku skořápky kokosového ořechu (2) nebo závěsné vestfálské krmítko (3). V řídké tukové směsi je možno namáčet rozevřené smrkové šísky (4), ze kterých si ji ptáci vyzobou.

Pro sypké krmné směsi je vhodné tzv. samonásypné krmítko (5 a 6). Jeho princip ukazuje 6. obrázek. Zásobník krmiva - např. PET láhev s odřezaným dnem, je připevněn 2 i více cm nad miskou (podle zřitosti krmiva), kam se vlastní vahou odrysává krmivo v závislosti na jeho odzobávání ptáky. Zásobník krmiva i misku je vhodné zakrýt před povětrnostními vlivy vhodným krytem. Toto samonásypné krmítko není nutno tak často doplňovat a automaticky se doplňuje. Krmítko (5) má dva zásobníky krmiva, tvořené šikmými prkénky, po nichž se krmivo odrysává na dvě korýtká. I u tohoto krmítka musí být demontovatelná střecha, umožňující doplňování krmiva.

Běžná okenní krmítka představují obrázky 7 a 8. U krmítka (8) je přední stěna zasklená, která dokonaleji chrání předkládané krmivo a ztížuje přístup vrabcům.

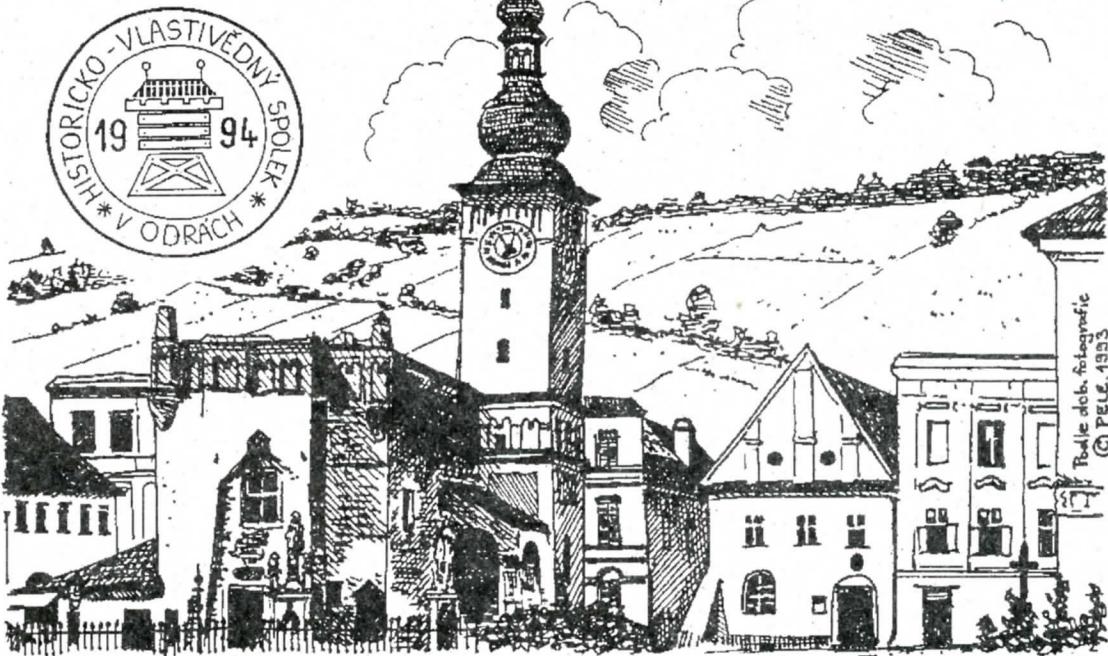
Poslední, sloupoříkové krmítko (9) má dvě „podlaží“. Spodní je určeno plachým zrnožravým ptákům, kteří se bojí uzavřených prostor. Zastřelené krmítko slouží k předkládání hodnotnějších krmiv sýkorkám a dalším hmyzožravým ptákům. Boční stěny mohou být opět prosklené a ponechán přílet zespodu, aby se ztížil přístup vrabcům. Toto krmítko se umísťuje na volné prostranství, např. na zahradu, nejlépe v závětrné poloze.

Ing. Petr Lelek, referent ŽP MěÚ Odry

POZVÁNKA

Pokud máte zájem o historii a vlastivědu Oderska, srdečně Vás zveme na schůzku Historicko-vlastivědného spolku v Odrách, která proběhne

ve čtvrtek 14.2.2002 od 16.00 hod.

v jídelně restaurace Dělnický dům v Odrách.

PROGRAM:

1. Zpráva o činnosti
2. Volba nového výboru spolku
3. Plán činnosti na rok 2002 (prezentace činnosti spolku při akci „Třicet dní pro neziskový sektor“, reedice mapy ODERSKO, oprava drobné církevní architektury ad.)
4. Diskuse

Schůzky se můžete zúčastnit i v případě, že Vás zajímá jen historie a vlastivěda Oderska a členem spolku se stát nechcete.

Těšíme se na Vaši hojnou účast

V Odrách
30.1.2002

Ing. Petr Šustek
Jednatel spolku